

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veličák

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>

9395458

stupňovitě zužovala a pokračovala až do hloubky 150 cm, kde končila rovným dnem o průměru 22 cm. Druhý objekt kruhového půdorysu s průměrem 150 cm byl v hloubce 125 cm pod dnešním povrchem ukončen rovným dnem. První z objektů lze na základě tvaru a charakteru výplně poměrně jednoznačně identifikovat jako zařízení určené v výrobě dřevného dehtu. Funkce druhého, většího objektu s plochým dnem není jasná. Lze však předpokládat úzkou funkční souvislost s popsaným výrobním objektem, snad byl jeho předpeční jámou.

Výrobní objekt z Ratiškovice je zajímavý tím, že podobné nálezy výrobních zařízení jsou poměrně řídké. Geograficky nejbližší objekty podobného charakteru jsou doloženy ze zaniklé vsi Záblačany u Polešovic (12.–13. stol.) a ze Starého Města (9. stol.?). Nejznámější naleziště s celými bateriemi podobných dehtářských jam z 9.–11. stol. jsou známy z horního Ponitří na Slovensku (Bojnice, Koš).

Lumír Poláček, Jaroslav Škojec

Literatura

Biermann, F. 1998: Teererzeugungsgruben als Quellen zur mittelalterlichen Technik- und Wirtschaftsgeschichte im westslawischen Siedlungsraum. *Ethnographische Archäologische Zeitschrift* 39, 161–187.

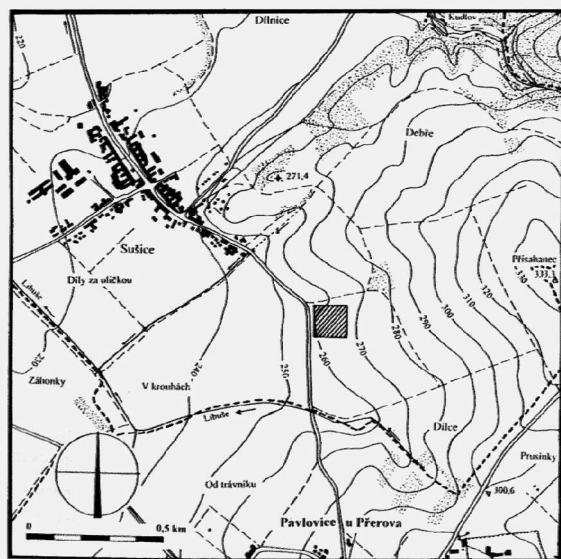
Poláček, L., Škojec, J. 2005: Archeologický objev výrobního zařízení z 11.–12. století v Ratiškoviciích. *Ratiškovický zvon* 1/2005, 9–10.

Resumé

Ratiškovice (okr. Hodonín), „Padělky“. Jungburgwallzeit. Erzeugungsanlage – Teererzeugung. Rettungsgrabung.

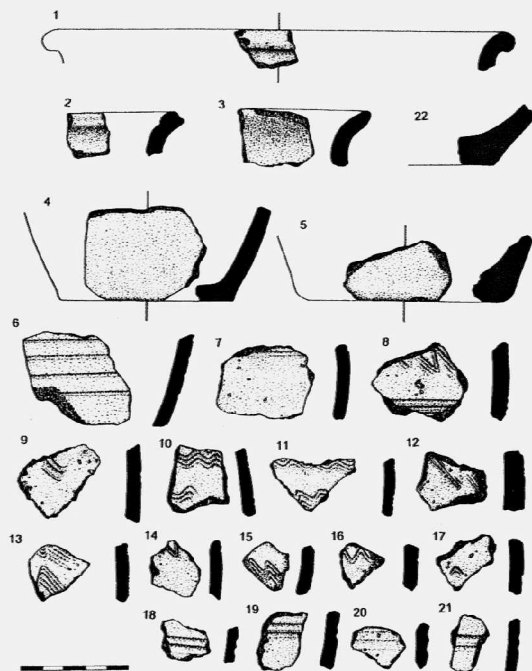
SUŠICE (okr. Přerov)

„Dílce“. Raný středověk. Sídliště. Povrchový průzkum.

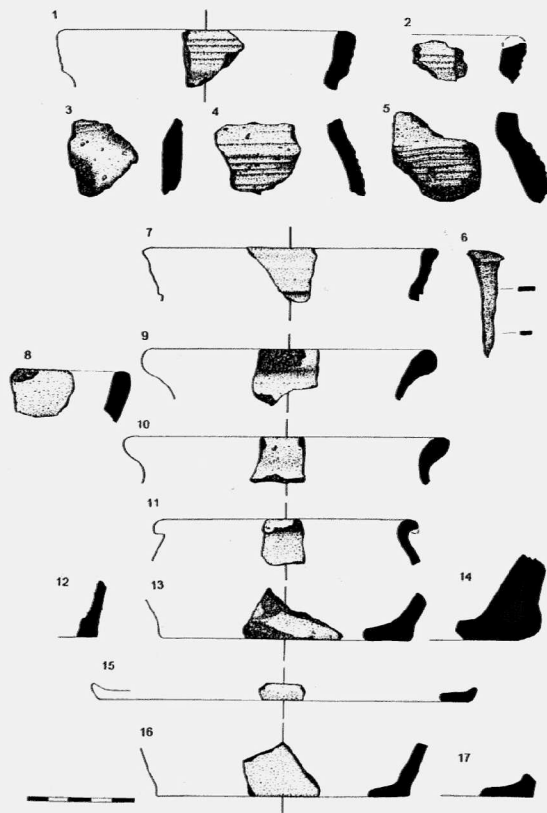
— lokalita

Obr. 170. Sušice (okr. Přerov), „Dílce“.
Sušice (Bez. Přerov), „Dílce“.

Obr. 171. Sušice (okr. Přerov), „Dílce“. Výběr keramiky z doby středohradištní.

Sušice (Bez. Přerov), „Dílce“. Keramikauswahl aus der mittleren Burgwallzeit.

Obr. 172. Sušice (okr. Přerov), „Dílce“. Výběr vrcholně a pozdně středověké keramiky.

Sušice (Bez. Přerov), „Dílce“. Hoch- und Spätmittelalter, Keramikauswahl.

V rámci intenzivních povrchových průzkumů prováděných již několik let na katastrech obcí, které se rozkládají v oblasti Kelčské pahorkatiny (Záhoří), se podařilo objevit nové doklady raně středověkého osídlení na katastru obce Sušice. Samotná lokalita se nachází severovýchodně od Sušice, v trati „Dílce“, po levé straně silnice vedoucí do Pavlovic u Přerova (obr. 171). Osídlení se rozprostíralo při západně orientovaném úpatí svahu kopce Přisahanec (333,3 m n. m.). Nadmořská výška lokality se pohybuje mezi 260–270 m. Povrchovými prospekciemi, realizovanými opakovaně od měsíce května 2005 do března 2006, bylo nalezeno sídliště ze střední doby hradištní. Prostřednictvím výše uvedených sběrů byl získán početný soubor keramiky dokládající v těchto místech raně středověké osídlení. Ve výzdobě se objevuje vlnice a obvodové žlábký na výdutích (obr. 172). Keramická hmota obsahuje velké množství ostřiva a má tmavě červené až černé zabarvení výpalu.

Kromě osídlení ze střední doby hradištní bylo na lokalitě doloženo vrcholně středověké (obr. 173:1–5) a pozdně středověké osídlení (obr. 173:7–17) ze 13.–15. stol.

Dalibor Figeľ, Monika Slováčková

Resumé

Sušice (Bez. Přerov), Feldflur „Dílce“. Mittelburgwallzeit, Mittelalter (13.–15. Jh.). Siedlung. Geländebegehung.

ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)

Masarykovo náměstí, bytový dům, parc. č. 262, 263, 266, 267. Středověk, novověk. Městečko. Záchraný výzkum.

Při výstavbě bytového domu u Masarykova náměstí byla v roce 2005 prozkoumána plocha s pozůstatky intenzivního osídlení od pravěku až do současnosti. Lokalita leží v okolí bodu 450 mm od Z s. č. a 84 mm od J s. č. na ZMCR 1 : 10 000, list 24-43-01. Do 11. stol. náleželo několik odpadních jam, zaznamenaných ve dně stavební jámy. Datací do 12.–15. stol. bylo možné přisoudit zbývajícím objektům, které představovaly odpadní jámy, kúlové jámy a zavalený loch, tvořeny menšími chodbičkami s komorami a výklenky. V blízkosti Hřbitovní ulice byly lokalizovány suterény dvou dřevozemních domů ze 14. stol. a několik obilních jam, zaplněných požárovými destrukcemi. Stopy po požárech se promítly i do intaktního souvrství, které navazovalo na dokumentované profily. Nejmladšímu období náležely dva zděné sklepy datované do 17–18. stol.

V prostoru bývalého nám. 1. máje (dnešní Masarykovo nám.) byla při budování kanalizace v roce 1985 zachycena před kostelem řada zemnic z 1. pol. 13. stol. (Belcredi 1988), což dokládá mimořádnou zachovalost archeologických památek v historickém jádru Šlapanic. Ty by si zasluhovaly zvýšenou ochranu a větší zájem archeologů i v budoucnu.

Petr Kos

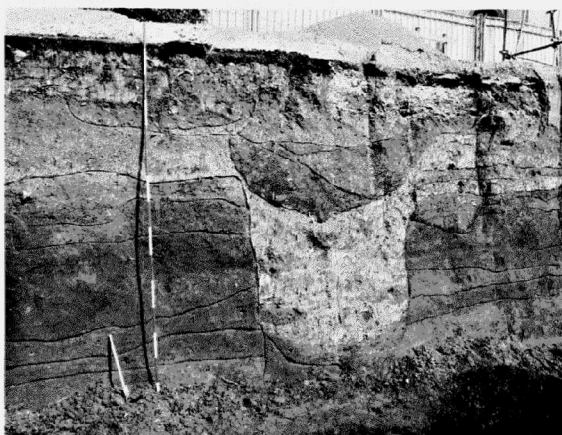
Literatura

Belcredi, L. 1988: Nález zemnice 13. století ve Šlapanicích u Brna, *Vlastivědný věstník moravský* XL, 80–84.

Obr. 173. Šlapanice, bytový dům. Řez suterénem středověkého domu.

Šlapanice, Wohnungshaus. Der Schnitt durch einen Keller eines mittelalterlichen Hauses

Obr. 174. Šlapanice, bytový dům. Řez středověkou jímkou. Šlapanice, Wohnungshaus. Der Schnitt durch eine mittelalterliche Kloake.

Resumé

Šlapanice (Bez. Brno-venkov). Mittelalter – Neuzeit. Siedlung, Keller. Rettungsgrabung.

ŠTERNBERK (okr. Olomouc)

Areál hradu, parc. č. 92/1. Středověk, novověk. Hrad. Záchraný výzkum.

V podzemních měsicích r. 2005 byla zahájena obnova části severního parkánu a přiléhající terasy na západní straně. Opevnění v této části hradu vzniklo kolem roku 1526 za Ladislava Berky z Dubé. Dnešní podobu získal celý hrad v letech 1886–1913, generální přestavbu inicioval Jan Adam II. z Lichtenštejna. Na východní a severní straně u okrouhlé věže byla nasypaním vybudována terasa do výše pod okna 1. patra. Úprava terénu pokračovala na sever až k linii parkánové zdi a vyústila příjezdovou cestou. Při dalších úpravách severní části hradu od r. 1913 vzniklo mj. v síle severní hradební zdi velké šnekovité schodiště, umožňující vstup ze severní par-